

BÍLÁ KNIHA

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V ČR A EU

TOPiii
tým

poslanecký klub
els
v evropském parlamentu

Předmluva

Luděk Niedermayer
europoslanec

V současném světě plném rychlých změn a komplexních problémů či krizí se před naší zemí i našim kontinentem objevují další a další výzvy v klíčových oblastech, jako jsou hospodářství, zahraniční a evropská politika, energetika, ale i ve školství, sociální a zdravotní politice. Stále více se diskutuje o bezpečnosti v Evropě, o její energetické, technologické i surovinové soběstačnosti, o udržitelnosti či budoucí roli umělé inteligence v ekonomice i společnosti jako takové.

Odpověď na tyto výzvy stojí mimo jiné i v kvalitě a flexibilitě vzdělávacích systémů a třeba i přípravě společnosti na změny spojené s demografickým vývojem. A to jsou jen dvě z mnoha oblastí, ve kterých úspěch či neúspěch bude formovat naši budoucnost. Otvírá se před námi mnoho otázek a s nimi vzniká také prostor pro tvorbu nových odpovědí. Naše doba vyžaduje schopnost nejenom včas aktivně reagovat na nové výzvy, ale též schopnost je předvídat a aktivně přispívat k formování nových odpovědí na výzvy budoucí. A nejde jen o "abstraktní odpovědi", ale hlavně, v souladu s nimi, přijímání funkčních politik, které zajistí stabilitu, bezpečnost a prosperitu naší společnosti.

V proměnlivém prostředí světa, Evropy a České republiky ve 21. století budou získávat čím dál větší roli dnešní mladá generace, jejichž názory a pohledy jsou nositeli budoucí podoby naší společnosti. Velmi proto vítám angažovanost členů a členek mládežnické politické organizace TOP 09 TOP týmu, kteří projevují aktivní zájem o konstruktivní řešení výzev, jež ovlivňují a budou ovlivňovat nejen jejich generaci, ale i celou společnost, včetně generací budoucích. V postojích členů TOP týmu, reflektovaných v následujících bílých knihách můžeme vidět důkaz, že mladí lidé nejen sledují vývoj společnosti, ale také aktivně přispívají do veřejné diskuse. Není jim lhostejná budoucnost naší země ani Evropské unie a toho si velmi cením.

Zemědělství

TOP tým podporuje snížení počtů spárkaté a černé zvěře (přestat přikrmovat v zimním období, zvýšit odstřely – vyšší finanční motivace, větší práva pro majitele honebních pozemků)

TOP tým podporuje udržitelnější způsob práce v lese (hlavně na území NP a CHKO, podhazování přibližovacích linek pro harvestory klestím, výstavba lepšího typu lesních cest – ne asphalt, změna způsobu vysazování lesních porostů – školky, upozadit holosečné mýcení jako hlavní způsob těžby dřeva)

Podstatným bodem pro TOP tým je legislativa týkající se GMO/NGT. V současné chvíli probíhá jednání o nařízení týkající se nových genomických technik (NGT) pro využití ve šlechtitelství a zemědělství v EU. Jsme pro rychlou implementaci tohoto nařízení do české legislativy a podporujeme současná jednání ve formě, co nejpříznivějších pro NGT – označení jako organické plodiny, omezení jejich označování, finanční podpora jejich vývoje.

TOP tým zastává názor, abychom podporovali úpravu legislativy geneticky modifikovaných organismů (GMO), tak aby byla EU lépe připravena na jejich budoucí využívání v zemědělství. Umožnění pěstování takovýchto rostlin na půdě EU a zvýšení informovanosti spotřebitelů.

TOP tým považuje za strategické rozšiřování a propojování vodovodní sítě. Některé oblasti začínají zaznamenávat velký problém s dostupností a množstvím kvalitní pitné vody. Podle TOP týmu je třeba klást důraz na využívání šedé a srážkové vody v domácnostech.

TOP tým navrhuje zakázat výsadbu monokulturních lesních porostů. Vzhledem k nedávné a pravděpodobně ještě ne zcela skončené kalamitě kůrovce, kterou umožnil jak fenomén globálního oteplování, tak skutečnost, že byly obrovské plochy českých pohoří osázeny zejména smrkovými monokulturami, bude TOP tým prosazovat, aby se nově našla ekologicky a botanicky správná řešení, byť např. nákladnější, na to, aby se při nové/další výsadbě lesů již neopakovala tato hospodářská chyba ve smyslu plošné výsadby monokulturního lesa.

TOP tým vítá, že se omezila maximální možná plocha jedné plodiny na 30 respektive 10 ha. TOP tým se domnívá, že pravidla členění půdních celků by měla být striktně a přesně

nastavena tak, aby tyto opatření plnily cíle (zvýšení biodiverzity a omezení eroze), kvůli kterým byly zavedeny.

Jako TOP tým usilujeme o legislativní změny, které by umožnily lokální aplikace zemědělské chemie z dronů, což by vedlo ke snížení užívaného množství těchto látek. TOP tým vidí budoucnost českého zemědělství ve využívání chytrých technologií a hospodaření v režimu precizního zemědělství.

Životní prostředí

TOP tým podporuje vznik NP Křivoklátsko, CHKO Krušné Hory a Soutok a domnívá se, že je nutné více vysvětlovat záměr veřejnosti

TOP tým ve stávajících NP navrhuje zvětšit rozlohu zón přírodě blízkých (dříve I. zóny) a klidových území. TOP tým vnímá problém s financováním NP. NP si na sebe musí částečně vydělávat sami (např. navázání pokut spojených s výtržnostmi v parku na inflaci)

TOP tým navrhuje převést lesní pozemky LČR v NPR do vlastnictví MŽP – AOPK

TOP tým navrhuje zracionalizovat podmínky pro vydávání výjimek kácení v NPR a PR – kůrovec. TOP tým požaduje navázání pokut na inflaci

TOP tým navrhuje zavést/ propagovat bezzásahová území mimo NP

Jako TOP tým jsme pro zadání auditu na efektivní vynakládání finančních prostředků kapitoly životního prostředí

TOP tým podporuje, aby ČR v Evropě iniciovala projekty na obnovu a zachování biodiverzity, a to na celoevropské úrovni, tak aby se co nejrychleji zastavil úbytek biodiverzity.

TOP tým apeluje na zahájení intenzivního řešení problematiky znečištění podzemních i povrchových vod. Jsme toho názoru, že ochranná pásma vodních zdrojů by se měla zvětšit a v jeho území by mělo být přísně zakázáno jakékoliv chemické hnojení nebo ošetření plodin pesticidními látkami. V problematice znečištění povrchových vod jsme toho názoru, aby místní samosprávy dbaly na dostatečnou kapacitu ČOV a řešili jejich intenzifikaci. Je nutné co

nejrychleji omezit vnos fosforu do povrchových vod, zejména pocházejícího z městských kanalizací. Dílčí možností řešení je omezení výroby fosfátových pracích prostředků.

Původní faunu a flóru ohrožují invazivní druhy zavlečené do české krajiny. Proti těmto organismům se příroda umí sama bránit velmi obtížně. TOP tým je toho názoru, že by se měl chov a pěstování invazivních, potenciálně nebezpečných druhů co nejvíce omezit, nebo úplně zakázat. TOP tým apeluje na MŽP, aby se zasadilo o co nejefektivnější likvidování invazních druhů.

TOP tým podporuje dotace domácnostem na nádoby na jímání dešťové vody. Dešťová voda má mnohé využití. Může sloužit zejména k zalévání plodin, popřípadě i trávníku, rovněž částečně k praní nebo třeba mytí dopravního prostředku. TOP tým podporuje zrušení podmínek, které omezují samostatné dotace na hospodaření dešťovou vodou.

Jako TOP tým navrhujeme se zaměřit na efektivnější kontrolu znečišťovatelů vodních toků a zavést institut emisních povolenek do povrchových vod u výrobních podniků. TOP tým by nerad zažil znovu liknavost při vyšetřování obdobných nehod jako byla otrava moravské řeky Bečvy.- TOP tým podporuje rozumnou ochranu velkých šelem, zejména s přihlédnutím k rozmachu pytláctví především u rysa ostrovida

TOP tým navrhuje zintenzivnit potírání trávení volně žijících živočichů. TOP tým s rozhořčením sleduje trávení volně žijících živočichů, například orlů mořských. V posledních letech otrav volně žijících živočichů přibývá. Budeme prosazovat přísné tresty pro traviče.

TOP tým navrhuje nové významné dny České republiky týkající se životního prostředí. TOP tým bude prosazovat, aby se dny: 5. června - Světový den životního prostředí, 16. září - Mezinárodní den ochrany ozonové vrstvy a 4. října - Mezinárodní den zvířat staly významnými dny České republiky.

Jako TOP tým podporujeme snižování světelného znečištění chytrým řízením a regulováním světelných zdrojů a preferencí takových zdrojů, které mají menší negativní dopad na ekosystémy.

Obnovitelné zdroje energetiky, cirkulární ekonomika, Green Deal

TOP tým podporuje snižování spotřeby energií. Celkovým zateplením všech budov, využitím tepelných čerpadel a podporou dalších opatření, jako je například rekuperace tepla, spolu se změnou spotřebitelského chování, lze snížit roční spotřebu energií naší země až v řádech desítek TWh.

TOP tým vidí cestu, kdy produkce energie bude stát na dvou bezemisních pilířích. Jedním bude jaderná energie a druhým obnovitelné zdroje. ČR v rámci EU využívá stále menší procento obnovitelných zdrojů, než je průměr v Evropské unii. Je potřeba zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v ČR financovaných z Evropských zdrojů.

TOP tým vnímá vodík a biometan (bioplyn) jako nahrazující prvky zemního plynu v oblastech, kde nelze procesy snadno nebo efektivně elektrifikovat. Bioplynové stanice slouží jako další říditelný zdroj energie. V období nedostatku energie kogenerují elektřinu a teplo pro lokální spotřebu, v případě dostatku pak produkují bioplyn (lépe biometan), sloužící k další stabilizaci sítě. Podstatné pro tato zařízení je, aby využívala pouze zbytkové zemědělské produkty, zbytkové lesnické produkty anebo nevyužitelný odpad.

TOP tým se domnívá, že elektrifikací většiny složek dopravy selepší životní prostředí hlavně ve městech.

Česká republika se zavázala k plnění Green Dealu a dalších iniciativ, příkladem je Farm to Fork iniciativa. Jako TOP tým podporujeme dodržení těchto závazků.

Jako TOP tým apelujeme na efektivnější využití fondů z Evropské unie (Green Deal – 1-1,5 bilionu Kč, Národní plán obnovy – 220 miliard Kč). Tyto prostředky je možné využít nejen k dosažení uhlíkové neutrality, ale například k zateplování a dosažení lepší udržitelnosti venkovských oblastí.

Současná komunikace ohledně klimatické změny a Evropských dohod týkajících se tohoto tématu není dle názoru TOP týmu prováděná správně. Klimatické dohody by měly být více

akcentovány a hlavní důraz by měl být na jiná témata, než uhlíková neutralita a zákaz spalovacích motorů. Akcentování témat pozitiv – obnovení české krajiny, využívání čistějších zdrojů energie.

Jedním z bodů Green Dealu je také využívání obalů. TOP tým je v této problematice pro celoevropské zavedení vratných plastů a plechovek. Toto téma je zatím řešeno pouze na úrovni jednotlivých států. Zavedené vratné plastové láhve jsou již například v Německu a severských státech. Společná Evropská legislativa a snaha České republiky o její zavedení by vedla ke zlepšení nakládání s plasty a například k nižšímu zatížení životního prostředí mikroplasty.

Jako TOP tým jsme pro přijetí odpadového balíčku na úrovni EU, který by vedl k lepšímu zacházení s odpady, jejich lepšímu využití a snížení zátěže v rámci ČR i celé EU.

